

Jak wygląda realizacja mojego prawa do obrony w sprawie karnej ?

Każdy przeciw komu prowadzone jest postępowanie karne ma prawo do obrony, w tym prawo do obrońcy.

Do uprawnień takiej osoby należy także:

1. prawo uzyskania informacji o przysługujących uprawnieniach
2. prawo do składania wyjaśnień
3. prawo do odmowy składania wyjaśnień
4. prawo do odmowy odpowiedzi na poszczególne pytania
5. prawo zadawania pytań innym przesłuchiwanym osobom
6. prawo ustosunkowania się do każdego dowodu (*np. zgłoszenie uwag do opinii biegłego*)
7. możliwość zapoznania się z aktami sprawy.

podejrzanemu przysługuje prawo do korzystania z pomocy obrońcy w toku sprawy musi być o tym pouczoney

Podejrzany nie ma obowiązku dowodzenia swej niewinności ani obowiązku dostarczania dowodów na swoją niekorzyść.

Jak mogę wyznaczyć swojego obrońcę ?

Obrońcą w toku sprawy karnej na każdym jej etapie (*zarówno w prokuraturze, jak i przed sądem karnym*) może być adwokat lub radca prawny oraz aplikanci do tych zawodów (z pewnym zastrzeżeniami).

Obrońcę ustanawia podejrzany (*tnz. osoba której przedstawiono zarzut popełnienia przestępstwa*) lub oskarżony (*tnz. kiedy akt oskarżenia został już wniesiony do sądu*) na piśmie lub do protokołu (*np. na początku przesłuchania*).

Przepisy przewidują że, gdy zostaniemy zatrzymani przez Policję każda inna osoba może dla nas ustanowić obrońcę > nie musi to być osoba najbliższa (*np. mąż, żona, córka, rodzic*), zatem może to być np. nasz przełożony, znajomy, współnik, czy podwładny > o fakcie ustanowienia dla nas obrońcy musimy w takiej sytuacji zostać niezwłocznie powiadomieni.

Kiedy jest wyznaczany obrońca z urzędu ?

Obrońcę ustanawia podejrzanemu / oskarżonemu sąd > kiedy nie ma on obrońcy przez siebie wybranego.

Obrońca z urzędu wyznaczany jest z listy obrońców, w określonych sytuacjach, w szczególności:

1. z uwagi na niezamożność > jeżeli przekona sąd że nie jest w stanie ponieść kosztów obrony;
2. gdy zachodzi uzasadniona wątpliwość, czy stan zdrowia psychicznego takiej osoby pozwala na udział w postępowaniu lub prowadzenie obrony w sposób samodzielny oraz rozsądny;
3. obowiązkowo w postępowaniu przed sądem okręgowym, jeżeli zarzucono mu zbrodnię (*tj. przestępstwo zagrożone karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3*).

Na jakich zasadach obrońca bierze udział w czynnościach w toku sprawy ?

Ustanowienie obrońcy uprawnia go do działania w całym postępowaniu.

Prawo do obrony, w tym prawo do korzystania z pomocy obrońcy, powinno być realne, co oznacza, że ustanowiony obrońca musi mieć zapewnioną możliwość kontaktu ze swoim Klientem, czy rzetelnego zaznajomienia się z aktami sprawy.

osoba zatrzymana przez Policję ma prawo żądać aby niezwłocznie umożliwić jej nawiązanie kontaktu z adwokatem lub radcą prawnym w dostępnej formie, a także bezpośrednią z nimi rozmowę

Obrońca ma zatem prawo do wzięcia udziału we wszystkich czynnościach procesowych z udziałem swojego Klienta, w związku z czym powinien być zawiadomiony o czasie i miejscu każdej takiej czynności. Obrońca ma prawo wziąć udział także w innych czynnościach, np. w przesłuchaniach świadków jeszcze na etapie postępowania w prokuraturze.

Czy policjant lub prokurator może przesłuchiwać obrońcę ?

Adwokat obowiązany jest zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z udzielaniem pomocy prawnej - obowiązek zachowania tajemnicy nie może być ograniczony w czasie.

Nie wolno przesłuchiwać obrońcy jako świadka co do faktów, o których dowiedział się udzielając porady prawnej lub prowadząc sprawę. Zapewnia to pełną ochronę i poufność w relacjach a obrońcą.

Adwokata nie można zwolnić od obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej co do faktów, o których dowiedział się udzielając pomocy prawnej lub prowadząc sprawę.

Czy policjant może być obecny podczas rozmowy z adwokatem ?

Co do zasady rozmowa pomiędzy podejrzanym i obrońcą powinna odbywać się bez udziału osób trzecich. Nawet oskarżony tymczasowo aresztowany może porozumiewać się ze swym obrońcą podczas nieobecności innych osób (*zasada*).

Przepisy procedury karnej przewidują jednak nieliczne sytuacje, gdy podczas takiej rozmowy może być obecny policjant, np. w toku postępowania prokurator może zastrzec że będzie przy obecny on sam (*lub osoba przez niego upoważniona*) podczas takiej rozmowy, ale jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach, jeżeli wymaga tego dobro postępowania przygotowawczego, nadto tylko w okresie do 14 dni od tymczasowego aresztowania.

Podstawa prawna opracowania (na dzień 30 kwietnia 2020r.)

1. ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego
2. ustawa z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze

Niniejsza publikacja ma wyłącznie charakter informacyjny i edukacyjny i nie stanowi doradztwa prawnego

> w opracowaniu zawarto niezależną ocenę autorów dotyczącą prawnych aspektów analizowanej treści.

informacja o autorach opracowania

Karol Kolankiewicz jest adwokatem - członkiem Pomorskiej Izby Adwokackiej w Gdańsku; od 2008 roku nieprzerwanie świadczy pomoc prawną dla Okręgowej Izby Lekarskiej w Gdańsku; świadczy także usługi doradztwa prawnego dla podmiotów leczniczych; specjalizuje się w sprawach związanych z prawem medycznym i ochroną danych osobowych, jak również w sprawach karnych, odszkodowawczych oraz związanych z ochroną dóbr osobistych; prowadzi szkolenia z zakresu prawa medycznego, karnego oraz z zakresu ochrony danych medycznych; autor licznych publikacji z zakresu prawa medycznego m.in. dla Pomorskiego Magazynu Lekarskiego, Wydawnictwa Wolters Kluwer Polska, czy Wydawnictwa Wiedza i Praktyka; **kontakt:** biuro@adwokatkolankiewicz.pl

Krzysztof Izdebski jest adwokatem - członkiem Okręgowej Izby Adwokackiej w Toruniu; absolwent Wydziału Prawa i Administracji UMK w Toruniu; specjalizuje się w tematyce związanej z prawem medycznym; od 2010r. – Rzecznik Praw Lekarza przy Kujawsko-Pomorskiej Okręgowej Izbie Lekarskiej w Toruniu, gdzie zajmuje się poradnictwem prawnym, skierowanym do lekarzy; prowadzi wykłady z zakresu prawa medycznego, skierowane do lekarzy, lekarzy stażystów oraz szkolenia dla sędziów okręgowego sądu lekarskiego z zakresu procedury stosowanej w postępowaniu przed sądami lekarskimi; autor licznych publikacji z zakresu prawa medycznego m.in. dla Medical Tribune, Manager ZOZ, Meritum, Wydawnictwa Po Dyplomie; **kontakt:** izdebski77@gmail.com

zapraszamy na stronę **www.ispoz.pl**